

Chương 5 **Tổ chức** **hệ thống thông tin kế toán**

1

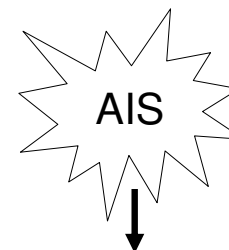

Vì sao phải tổ chức HTTKT ?

Sự phát triển
CNTT

Yêu cầu luật
pháp

Lý do
phát triển
AIS

Các yêu cầu về
quản lý, kiểm
soát...

Sự phát triển
DN

Nhu cầu thông tin

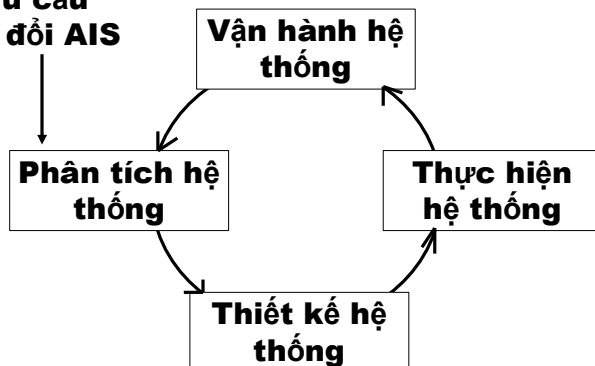
- ❖ Giải quyết các vấn đề tồn tại của hệ thống hiện hành (sai sót, nhiều rủi ro, ko hiệu quả...)
- ❖ Đáp ứng các yêu cầu mới
- ❖ Sự thay đổi, ứng dụng CNTT

2

Chu kì phát triển của AIS

Nhu cầu
thay đổi AIS

3

Mục tiêu tiếp cận chu kì phát triển AIS

- ❖ Chia nhỏ quá trình phát triển thành nhiều giai đoạn
- ❖ Xác định mục tiêu mỗi giai đoạn
- ❖ Xác định các công việc cụ thể và công cụ thực hiện của mỗi giai đoạn
- ❖ Đánh giá kết quả của mỗi giai đoạn và khả năng thực hiện giai đoạn tiếp theo
- ❖ Thông tin phản hồi

4

◆ Nhân sự tham gia phát triển hệ thống

- ❖ Lãnh đạo DN:
 - Có thể đứng đầu nhóm phát triển để thuận lợi cho các hoạt động liên quan đến phát triển hệ thống
- ❖ Người sử dụng hệ thống:
 - Các kế toán viên, người sử dụng AIS
- ❖ Chuyên gia phân tích, tư vấn hệ thống:
 - Kiểm toán viên nội bộ, độc lập, chuyên gia phát triển hệ thống

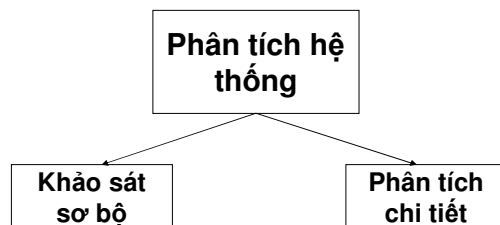
5

◆ PHÂN TÍCH HỆ THỐNG

6

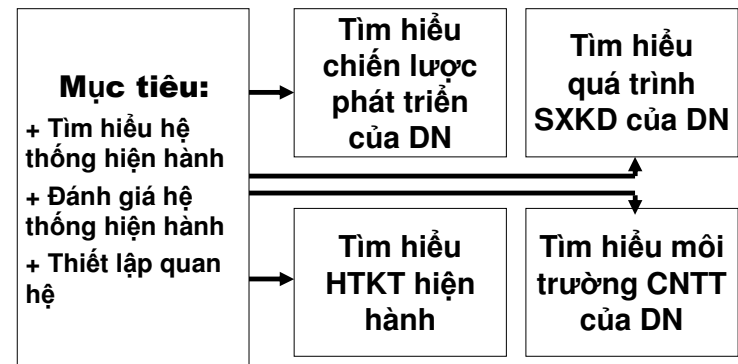
◆ Phân tích hệ thống

- ❖ Xem xét, đánh giá hệ thống hiện hành và đưa ra các giải pháp phát triển

7

◆ Khảo sát sơ bộ hệ thống

8

◆ Các công việc của khảo sát sơ bộ

- ❖ Liên quan đến chiến lược của DN
 - Tìm hiểu chiến lược phát triển của DN
 - Đánh giá sự phù hợp của hệ thống hiện hành với chiến lược phát triển của doanh nghiệp
- ❖ Liên quan đến quá trình kinh doanh
 - Tìm hiểu quá trình kinh doanh hiện hành và những định hướng thay đổi
 - Khả năng tác động của hệ thống mới đối với quá trình SXKD

9

◆ Các công việc của khảo sát sơ bộ

- ❖ Liên quan đến hệ thống kế toán
 - Tìm hiểu CÁC THÀNH PHẦN của HTKT hiện hành
 - Những hạn chế của hệ thống hiện hành
 - ❖ Liên quan đến môi trường CNTT
 - Đặc điểm về môi trường và khả năng ứng dụng CNTT
- Thực chất của quá trình Khảo sát sơ bộ là thu thập thông tin về hệ thống

10

◆ Các công cụ khảo sát sơ bộ

- ❖ Các kỹ thuật thu thập thông tin

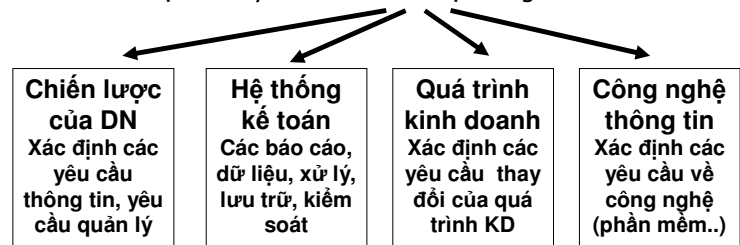
Công cụ	Ưu điểm	Nhược điểm
Phỏng vấn	Làm rõ nhiều thông tin (why) Xây dựng mối quan hệ tốt với người sử dụng hệ thống	Tốn nhiều thời gian Ảnh hưởng của ý kiến cá nhân chủ quan
Bảng câu hỏi	Tiết kiệm thời gian, chi phí Người trả lời có thời gian suy nghĩ	Thông tin thu thập ít, không sâu Ko tạo sự quan tâm của người phỏng vấn
Quan sát	Làm sáng tỏ câu hỏi "How" Hiểu rõ sâu về hệ thống	Tốn nhiều thời gian
Tra cứu tài liệu	Mô tả khái quát quá trình làm việc của hệ thống Tiện lợi cho phân tích	Tốn nhiều thời gian Không sẵn có hoặc không dễ tìm kiếm

11

◆ Phân tích chi tiết

- ❖ Mục tiêu:

- Xác định các yêu cầu đối với hệ thống

- Đề xuất các phương án, chiến lược tổ chức hệ thống
- Đánh giá tính khả thi của phương án
- Báo cáo và công bố kết quả giai đoạn phân tích

12

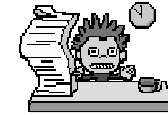
◆ Các chiến lược phát triển AIS có ứng dụng CNTT

Chiến lược	Ưu điểm	Nhược điểm
Mua phần mềm kế toán	Thời gian nhanh, chi phí thấp	Khó đáp ứng hoàn toàn yêu cầu của DN
Tự thiết kế 1 hệ thống	Đáp ứng tối đa được yêu cầu AIS của DN	Mất nhiều thời gian, chi phí, rủi ro cao
Thuê ngoài thiết kế HT	Đáp ứng được yêu cầu AIS của DN Có chuyên gia giỏi	Thời gian phát triển lâu, chi phí cao
Thuê ngoài vận hành AIS	Tập trung cho hoạt động quan trọng khác Tiết kiệm thời gian, chi phí, giảm rủi ro	Mất kiểm soát thông tin Mất lợi thế cạnh tranh Không chủ động, thiếu linh hoạt

13

◆ Đánh giá tính khả thi

- ❖ Khả thi về công nghệ
 - Phù hợp mục tiêu và khả năng hiện có
- ❖ Khả thi về thời gian thực hiện
 - Hoàn thành trong giới hạn thời gian hợp lý
- ❖ Khả thi về tổ chức:
 - Sự thay đổi, thuyết phục, hỗ trợ
- ❖ Khả thi về kinh tế
 - Ước tính chi phí, phân tích lợi ích

14

◆ Phân tích hệ thống

- ❖ Báo cáo phân tích hệ thống
 - Tổng quan
 - Phạm vi của dự án
 - Sự vận hành của hệ thống hiện hành
 - Các hạn chế của hệ thống hiện hành
 - Các yêu cầu về hệ thống mới
 - Đánh giá tính khả thi
 - Nhận định tổng hợp và kết luận
 - Phụ lục (tài liệu hệ thống, lưu đồ, sơ đồ, bảng câu hỏi, ...)

15

◆ Kết luận của phân tích hệ thống

- ❖ Không thay đổi
 - Do những vấn đề hiện tại không quan trọng
- ❖ Cải tiến để hoàn thiện
 - Thay đổi dựa trên nền của hệ thống hiện hành
- ❖ Thiết kế hệ thống mới
 - Phát triển một hệ thống mới

16

THIẾT KẾ HỆ THỐNG

17

Thiết kế AIS

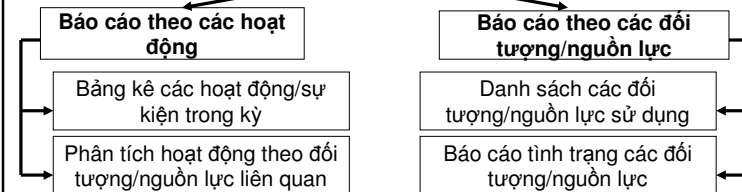
- ❖ Mục tiêu
 - Phác thảo bằng hình vẽ, mô hình các thành phần của AIS theo các yêu cầu của giai đoạn phân tích
- ❖ Nội dung
 - Thiết kế báo cáo
 - Thiết kế dữ liệu cần thu thập
 - Thiết kế chứng từ và quá trình luân chuyển
 - Thiết kế tiêu chuẩn và lựa chọn các phần mềm xử lý
 - Thiết kế các thủ tục kiểm soát
 - Tổ chức bộ máy kế toán

18

Thiết kế báo cáo

Các chu trình

- ❖ Nội dung: Thông tin báo cáo cung cấp
- ❖ Thời gian: Mức độ kết xuất (hàng năm, quý, tháng, tuần...)
- ❖ Mô tả hình vẽ
- ❖ Hình thức (in ra hay không?)
- ❖ Đối tượng sử dụng báo cáo

19

Thiết kế dữ liệu

Các chu trình kinh doanh

Mô hình REA

Xác định các loại Hộ động, Đtượng, Nlực cần thu thập dữ liệu

Dữ liệu cần thu thập cho từng đối tượng, nguồn lực

Dữ liệu cần thu thập cho từng hoạt động

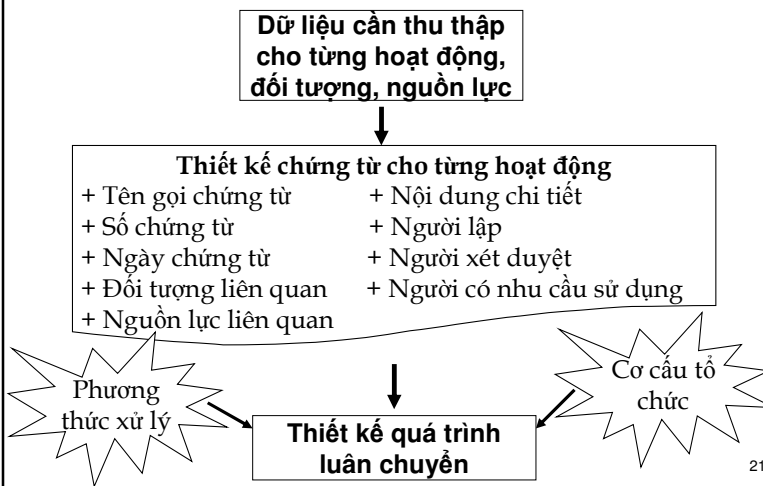
Yêu cầu thông tin, yêu cầu quản lý, đặc điểm kinh doanh

Tài khoản và Các đối tượng chi tiết

Chứng từ

20

Thiết kế chứng từ và luân chuyển

21

Thiết kế các nội dung khác

- ❖ Thiết kế và lựa chọn phương pháp ghi sổ
- ❖ Thiết kế các tiêu chuẩn đánh giá và lựa chọn phần mềm xử lý (nếu có)
- ❖ Thiết kế các thủ tục kiểm soát nghiệp vụ
- ❖ Thiết kế các thủ tục kiểm soát chung và kiểm soát ứng dụng cho quá trình xử lý bằng máy
- ❖ Tổ chức bộ máy cho AIS

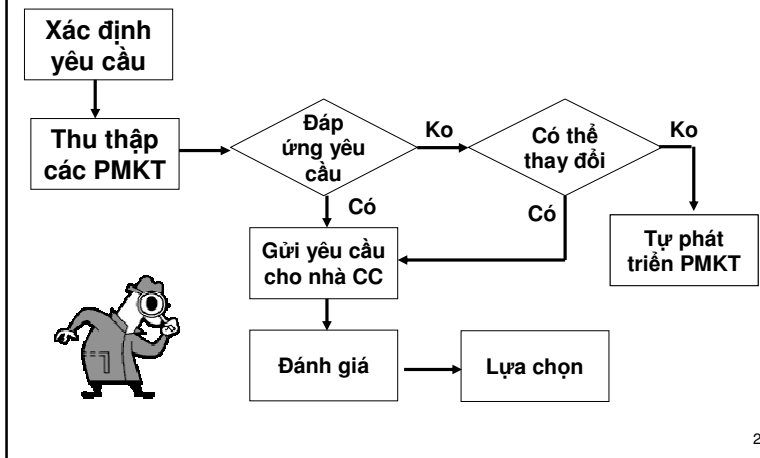
22

Phần mềm kế toán

- ❖ Phân loại theo mục đích hình thành
 - PMKT thương phẩm (package)
 - PMKT viết theo yêu cầu sử dụng
- ❖ Phân loại theo quy mô
 - Quy mô nhỏ
 - Quy mô vừa
 - ERP

23

Quy trình lựa chọn PMKT

24

◆ **Đánh giá lựa chọn PMKT**

❖ **Đánh giá khả năng hoạt động của phần mềm**

- Đáp ứng yêu cầu thông tin tối thiểu đưa ra
- Đáp ứng yêu cầu thông tin mong muốn
- Khả năng thay đổi để đáp ứng yêu cầu
- Khả năng hoạt động chính xác, ổn định
- Tương thích với các phần mềm hiện tại
-

25

◆ **Đánh giá lựa chọn PMKT**

❖ **Đánh giá tính kiểm soát của phần mềm**

- Các thủ tục kiểm soát chung
- Các thủ tục kiểm soát nhập liệu
- Kiểm soát quá trình xử lý
- Kiểm soát kết xuất, báo cáo

26

◆ **Đánh giá lựa chọn PMKT**

❖ **Đánh giá khả năng hỗ trợ người sử dụng**

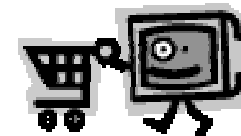
- Hỗ trợ thử nghiệm, kiểm tra, huấn luyện
- Giao diện, tổ chức thân thiện
- Hệ thống trợ giúp đầy đủ, tức thời
- Hồ sơ hướng dẫn chi tiết, đầy đủ
-

27

◆ **Đánh giá lựa chọn PMKT**

❖ **Đánh giá nhà cung cấp phần mềm**

- Kinh nghiệm thiết lập, tổ chức AIS
- Số lượng khách hàng sử dụng
- Khả năng hỗ trợ sử dụng
- Chi phí
- Khả năng hỗ trợ tài chính
-

28

Phương pháp lựa chọn

- ❖ Định lượng
 - Đánh giá tầm quan trọng từng tiêu thức
 - Cho điểm từng PM theo các tiêu thức
 - Tính điểm trung bình của từng PM
- ❖ Định tính
 - Căn cứ vào yêu cầu và mức độ thỏa mãn yêu cầu mà lựa chọn 1 PM

29

THỰC HIỆN HỆ THỐNG

30

Thực hiện hệ thống

- ❖ Là quá trình hình thành AIS trên cơ sở các thiết kế đưa ra
- ❖ Nội dung:
 - Là giai đoạn lập trình (nếu tự phát triển AIS)
 - Mua sắm phần mềm, thiết bị
 - Kiểm tra, huấn luyện
 - Chuyển đổi
 - Chuẩn hóa tài liệu

31

Chuyển đổi

- ❖ Là quá trình chuyển đổi phần mềm, phần cứng, các thủ tục xử lý nghiệp vụ, dữ liệu từ AIS cũ sang AIS mới
- ❖ Yêu cầu:
 - Đảm bảo khả năng hoạt động liên tục của hệ thống kế toán
 - Giảm rủi ro, tiết kiệm thời gian, thúc đẩy mối quan tâm của người sử dụng với hệ thống mới

32

◆ Nội dung chuyển đổi

- ❖ Chuyển đổi quy trình
- ❖ Chuyển đổi tổ chức
- ❖ Chuyển đổi công nghệ, thiết bị
- ❖ Chuyển đổi dữ liệu
 - Khai báo thông tin chung, thông số hệ thống, các chính sách kế toán
 - Khai báo danh mục: danh mục tài khoản, danh mục đối tượng chi tiết
 - Nhập số dư, kiểm tra dữ liệu sau khi khai báo
 - Tùy biến các chức năng: nhập liệu, báo cáo,...
 - Phân quyền truy cập hệ thống

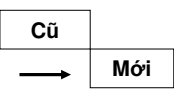
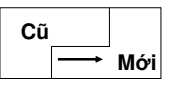
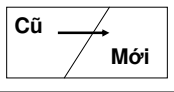
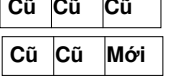
33

◆ Chuyển đổi dữ liệu

- ❖ Dữ liệu trước khi chuyển đổi phải được kiểm tra tính chính xác
- ❖ Kiểm tra tính tương thích của dữ liệu của HT cũ và mới
- ❖ Kiểm tra tính chính xác, đầy đủ của dữ liệu nhập vào hệ thống mới trước khi tiến hành sử dụng chính thức

34

◆ Phương thức chuyển đổi

Phương thức	Đặc điểm	Ưu	Nhược
Chuyển đổi trực tiếp		Tiết kiệm thời gian.	Rủi ro cao Không có cơ sở kiểm tra
Chuyển đổi song song		Có cơ sở đối chiếu với HT cũ	Thời gian kéo dài Chi phí tăng
Chuyển đổi từng phần		Giảm thiểu các rủi ro về sai sót của HT mới	Thời gian kéo dài Chi phí tăng
Chuyển đổi thí điểm		Hạn chế rủi ro Thúc đẩy phát triển AIS	Kéo dài thời gian phát triển AIS

35

◆ Vận hành và bảo trì hệ thống

- ❖ Xem xét và đánh giá sau khi chuyển đổi
- ❖ Sử dụng hệ thống
- ❖ Bảo trì- cải tiến và tái phát triển hệ thống

36